

BARQAROR IQTISODIY O'SISH: NAZARIYA VA AMALIY YONDASHUVLAR

Egamnazarova Gulnoza

Termiz davlat universiteti o'qituvchisi

Sorbon Xo'janazarov

Termiz davlat universiteti, Buxgalteriya hisobi va audit yo'nalishi 2-kurs 2-23-guruh talabasi

Annotatsiya

Mazkur maqolada barqaror iqtisodiy o'sish tushunchasi, uning nazariy asosi va amaliy tatbiqi tahlil qilinadi. Barqaror iqtisodiy o'sishning dinamik modeli, uni ta'minlash uchun zarur shart-sharoitlar va global tajribalar o'rganiladi. Shuningdek, iqtisodiyotning turli sektorlarida ushbu o'sishning barqarorligini ta'minlashga qaratilgan strategiyalar ko'rib chiqiladi. Maqola so'nggida o'zbek iqtisodiyotida barqaror o'sishni ta'minlash bo'yicha tavsiyalar beriladi.

Kalit so'zlar. Barqaror iqtisodiy o'sish, dinamik model, global tajriba, resurslar samaradorligi, innovatsion rivojlanish.

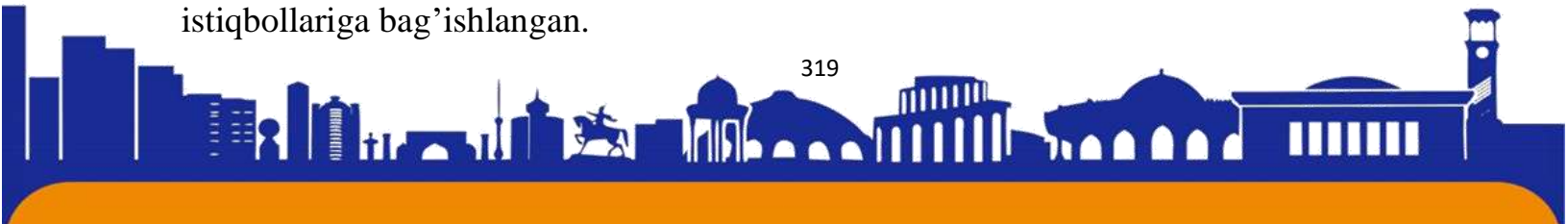
Abstract

This article analyzes the concept of sustainable economic growth, its theoretical basis and practical application. The dynamic model of sustainable economic growth, the necessary conditions for its provision and global experiences are studied. Also, strategies aimed at ensuring the sustainability of this growth in various sectors of the economy are considered. At the end of the article, recommendations are given on ensuring sustainable growth in the Uzbek economy.

Keywords. Sustainable economic growth, dynamic model, global experience, resource efficiency, innovative development.

KIRISH

Barqaror iqtisodiy o'sish – iqtisodiyotning har tomonlama rivojlanishini ifodalovchi asosiy indikatorlardan biridir. Ushbu tushuncha asosan resurslardan samarali foydalanish, atrof-muhitni muhofaza qilish va ijtimoiy adolatni ta'minlash bilan bog'liq. Jahon tajribasi ko'rsatadiki, iqtisodiy o'sishning barqarorligi mamlakatning iqtisodiy salohiyatini oshiradi va raqobatbardoshligini mustahkamlaydi. Ushbu maqola barqaror iqtisodiy o'sish nazariyasi, uning amaliy tatbiqlari va O'zbekiston sharoitidagi istiqbollari bag'ishlangan.

Barqaror iqtisodiy o'sish bugungi global iqtisodiy jarayonlarning markaziy tushunchalaridan biriga aylangan. Ushbu kontseptsiya nafaqat iqtisodiy o'sish sur'atlarini oshirishni, balki ularni uzoq muddat davomida resurslarning to'g'ri boshqaruvi va ekologik barqarorlik bilan uyg'unlashtirishni ham nazarda tutadi. Global isish, resurslar cheklovlari va ijtimoiy tengsizlik kabi muammolar bu masalani dolzarb qiladi. Bugungi kunda jahonda, xususan, Yevropa Ittifoqi, Janubi-Sharqiy Osiyo davlatlari va AQShda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlashga yo'naltirilgan strategiyalar muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Ushbu maqolada barqaror iqtisodiy o'sish nazariyasi asoslari, xalqaro tajribalar va O'zbekiston sharoitidagi amaliy imkoniyatlar tahlil qilinadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYA

Barqaror iqtisodiy o'sish – iqtisodiyotning har tomonlama rivojlanishini ifodalovchi asosiy indikatorlardan biridir. Ushbu tushuncha asosan resurslardan samarali foydalanish, atrof-muhitni muhofaza qilish va ijtimoiy adolatni ta'minlash bilan bog'liq. Jahon tajribasi ko'rsatadiki, iqtisodiy o'sishning barqarorligi mamlakatning iqtisodiy salohiyatini oshiradi va raqobatbardoshligini mustahkamlaydi. Ushbu maqola barqaror iqtisodiy o'sish nazariyasi, uning amaliy tatbiqlari va O'zbekiston sharoitidagi istiqbollarga bag'ishlangan.

Maqola yozishda taqqoslash va tahlil metodlaridan foydalanildi. Barqaror iqtisodiy o'sishning nazariy jihatlarini aniqlash uchun ilmiy manbalar tahlil qilindi, global tajribalar esa O'zbekiston sharoitida amaliy yondashuvlar bilan solishtirildi. Mamlakatning rasmiy iqtisodiy ko'rsatkichlari va xalqaro tashkilotlarning ma'lumotlar bazasi asos qilib olindi.

Maqolada quyidagi metodlardan foydalanildi:

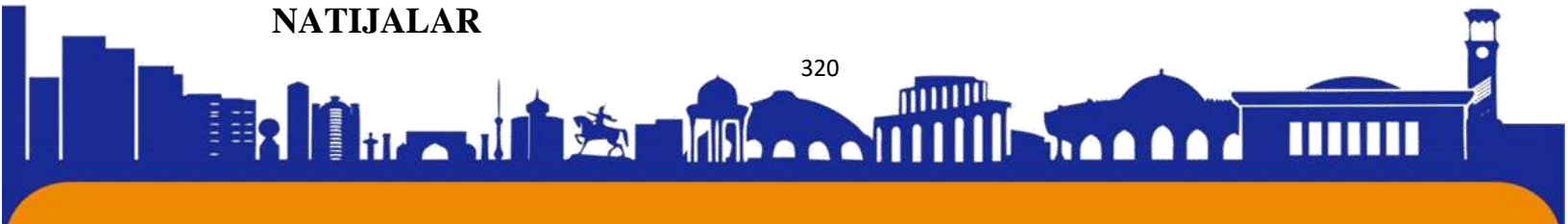
Adabiyotlar tahlili: Barqaror iqtisodiy o'sishga oid asosiy nazariyalar va mualliflarning ishlari o'rganilib, ularning farqli yondashuvlari tahlil qilindi.

Taqqoslash metodi: O'zbekistonning iqtisodiy ko'rsatkichlari rivojlangan davlatlar tajribasi bilan taqqoslandi. Bu O'zbekiston iqtisodiy siyosatida yangi imkoniyatlarni aniqlashga imkon berdi.

Statistik tahlil: O'zbekiston Davlat statistika qo'mitasi va Jahon bankining ochiq ma'lumotlar bazasidan iqtisodiy o'sishning asosiy ko'rsatkichlari tahlil qilindi. Bu ma'lumotlar barqaror o'sish darajasini baholash uchun ishlatildi.

Tahliliy yondashuv: Resurslardan samarali foydalanish va innovatsion rivojlanishning iqtisodiy samaradorligi o'rganildi.

NATIJALAR

ISSN (E): 2181-4570 ResearchBib Impact Factor: 6,4 / 2023 SJIF 2024 = 5.073/Volume-2, Issue-11

Nazariy asoslar: Barqaror iqtisodiy o'sish iqtisodiyotning uzluksiz rivojlanishini ta'minlash uchun innovatsiya, texnologiya va resurslardan samarali foydalanishni talab qiladi.

Amaliy tatbiq: Jahon tajribasi ko'rsatadiki, raqamli transformatsiya va yashil iqtisodiyotga o'tish barqaror o'sishning asosiy omillaridan biridir.

O'zbekistonda imkoniyatlar: Mamlakatda qishloq xo'jaligi va energetika sohalarida resurslardan samarali foydalanish va innovatsiyalarni joriy qilish orqali barqaror iqtisodiy o'sish modelini qo'llash mumkin.

Maqola natijalari quyidagicha ifodalanadi:

Nazariy asoslar: Barqaror iqtisodiy o'sishning zamonaviy nazariyalari innovatsiya, texnologik rivojlanish va resurslar samaradorligini ta'minlashni talab qilmoqda. Ushbu jarayonlarda ta'lim tizimi va tadbirkorlik muhim rol o'ynaydi.

Xalqaro tajriba:

Germaniya "yashil iqtisodiyot" tamoyillarini joriy qilib, barqaror o'sish bo'yicha yetakchi davlatlardan biriga aylangan.

Janubiy Koreya innovatsion texnologiyalar va yuqori qo'shimcha qiymatli mahsulotlarni ishlab chiqarish orqali iqtisodiyotda yuqori sur'atli o'sishni ta'minladi.

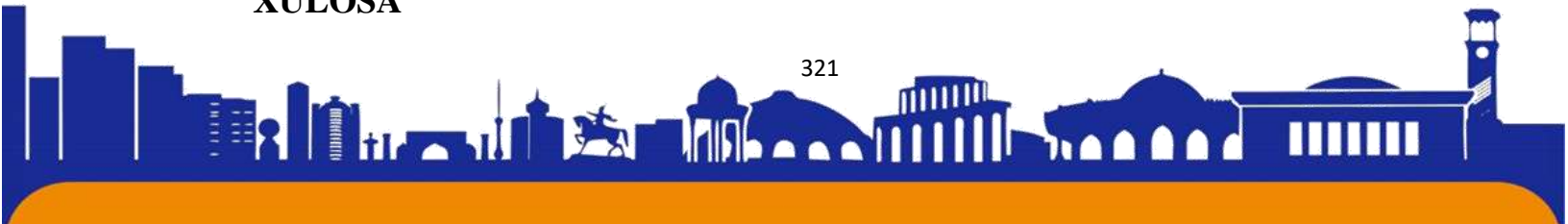
O'zbekiston sharoiti:

Qishloq xo'jaligida suv resurslarini tejash va ekin maydonlarini diversifikatsiya qilish barqaror rivojlanish uchun muhim ahamiyatga ega.

Energetika sohasida qayta tiklanuvchi energiya manbalarini kengaytirish barqarorlikni ta'minlash imkoniyatini beradi.

Raqamli transformatsiya va kichik biznesni qo'llab-quvvatlash orqali iqtisodiyotning turli sektorlarida barqaror o'sishga erishish mumkin

XULOSA

Barqaror iqtisodiy o'sish O'zbekiston uchun ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Innovatsiyalarni joriy etish, resurslardan samarali foydalanish va ekologik barqarorlikni ta'minlash orqali milliy iqtisodiyotning raqobatbardoshligini oshirish mumkin. Ushbu maqola natijalari iqtisodiyot siyosatini shakllantirishda foydalanish uchun asos bo'lib xizmat qiladi.

Barqaror iqtisodiy o'sish bugungi kunda global va milliy darajada muhim iqtisodiy maqsad hisoblanadi. Innovatsiyalarni joriy etish, ekologik xavfsizlikni ta'minlash va resurslardan samarali foydalanish orqali bu maqsadga erishish mumkin. O'zbekistonning barqaror iqtisodiy o'sishini ta'minlashda quyidagi yo'nalishlar ustuvor ahamiyatga ega:

Qishloq xo'jaligi va sanoatda resurslarni tejash va yuqori texnologiyalarni tatbiq etish.

Energetika sohasida qayta tiklanuvchi energiya manbalarini rivojlantirishga qaratilgan davlat siyosatini kuchaytirish.

Innovatsiyalarni rag'batlantirish va raqamli iqtisodiyotga o'tishni jadallashtirish.

Mazkur tavsiyalar asosida ishlab chiqilgan strategiyalar milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishini ta'minlab, mamlakatning global iqtisodiyotdagi raqobatbardoshligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Solow, R. M. (1956). A Contribution to the Theory of Economic Growth. The Quarterly Journal of Economics.
2. Romer, P. M. (1986). Increasing Returns and Long-run Growth. Journal of Political Economy.
3. Daly, H. (1990). Sustainable Growth: An Impossibility Theorem. Ecological Economics.
4. Karimov, I. (2021). Sustainable Economic Growth in Uzbekistan. Central Asian Studies.
5. World Bank (2023). Economic Indicators for Sustainable Development

